

Zichtzending Technisch lezen

Groep 6

MAAK(T) LEZEN LEUK

actieflerenlezen.nl

Technisch lezen groep 6

Actief Leren Lezen (ALL) is een leesmethode voor groep 3, 4, 5, 6 en 7. Groep 8 is in ontwikkeling en is beschikbaar vanaf zomervakantie 2026. De methode is ontstaan vanuit de praktijk van het leesonderwijs. Het initiatief voor de leesmethode is genomen door leerkrachten die behoefte hadden aan een methode waarmee leerlingen leren lezen, zonder afleiding en met het gebruik van rijke, leuke en interessante teksten. Bij Actief Leren Lezen (ALL) draait het om leesplezier. De lesboeken van Actief Leren Lezen staan vol met teksten die de moeite waard zijn om te lezen.

Actief Leren Lezen is een flexibele methode, waarbij de tekst centraal staat. Onze handleiding biedt handvatten bij de lessen in de vorm van extra vragen en lesteps, didactische adviezen voor differentiëren en modellen, etcetera. Desalniettemin staat het de leerkracht vrij om de teksten en vragen in te zetten op een manier die bij de school past, bijvoorbeeld met de aanpak die in een schoolbrede leesleerlijn gehanteerd wordt.

Een taalrijke leeromgeving met Actief Leren Lezen

De modules van ALL zijn nauw met elkaar verweven en dragen bij aan een taalrijke leeromgeving. ALL biedt gelegenheid om dagelijks (samen) te lezen, te praten en schrijven over teksten. Er worden tweewekelijkse thema's aangeboden waarbij de onderwerpen zijn gebaseerd op populaire onderwerpen uit de jeugdliteratuur, zaakvakthema's en bij de leeftijd passende onderwerpen over samenleving en cultuur. Per thema worden er vier teksten gelezen bij begrijpend lezen en 2 teksten bij technisch lezen. Er worden per thema zowel tekstgerichte, tekstoverstijgende en thema-overkoepelende opdrachten aangeboden om tot een inspirerende, motiverende en leerzame leesles te komen. Hoewel het aandachtspunt bij begrijpend lezen en technisch lezen anders is, wordt tijdens de begrijpend leesles automatisch geoefend met technisch lezen. En elke technisch leesles bevat vragen om na te praten over de tekst. Leerlingen met een sterke technische leesvaardigheid kunnen tijdens deze les een verrijkende schrijfopdracht maken.

Naast deze bekende onderdelen, worden ook twee nieuwe onderdelen geïntroduceerd: de taaldenksprekken en de voorleesmomenten. Deze onderdelen dienen als hulpmiddel om de algemene taalvaardigheid te vergroten, omdat taalvaardigheid in groep 6 een steeds grotere drempel kan vormen bij het leesbegrip. Ook deze toevoeging is in lijn met de nieuwe kerndoelen, die uitgaan van een meer geïntegreerde benadering van taallessenonderwijs.

Thema's en teksten

Elk thema bevat vier teksten bij begrijpend lezen en twee teksten bij technisch lezen. De teksten bevatten rijk en authentiek taalgebruik. Zoals gebruikelijk komt de leerling allerlei verschillende teksten tegen, zoals verhalen, gedichten, informatieve teksten, populairwetenschappelijke artikelen, brochures, websiteteksten, catalogi, artikelen, blogs en reisgidsen. Hoewel alle teksten voldoende voorkomen, zorgen we er bewust voor dat verhalende teksten regelmatig zijn opgenomen, omdat deze veel kunnen toevoegen aan het leesplezier en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiermee onderscheiden wij ons van veel andere methodes.

De thema's in onze methode zijn door elkaar te gebruiken. Zo kun je de leeslessen laten aansluiten bij onderwerpen die op dat moment spelen in de klas.

1	Sprookjes	9	Zien, horen, voelen
2	Grieken en Romeinen	10	Wat is geluk?
3	Wie ben ik?	11	Boeken en de bieb
4	Kriebels in je buik	12	Kunst en kitsch
5	Te paard! (Middeleeuwen)	13	Onrecht
6	Wat geloof jij?	14	De Tweede Wereldoorlog
7	Mens en natuur	15	Technologie
8	Eet smakelijk!	16	Klimaat

Integratie met begrijpend lezen

In groep 6 zitten de technisch leesmoelijkheden ook vervlochten in de lessen begrijpend lezen. Tijdens het aanbieden van de teksten bij de technisch leeslessen worden vragen gesteld om er zeker van te zijn dat de leerlingen de aangeboden tekst ook begrijpen. Deze handleiding bevat daarom vragen bij de teksten, zodat in de groep over de inhoud van de tekst gepraat kan worden.

Het doel van het onderdeel technisch lezen is dat de leerlingen de leesmoelijkheden die worden aangeboden tot halverwege groep 6 verder oefenen en automatiseren. Ook oefenen de leerlingen met het correct en vloeiend lezen van langere teksten en lange samengevoegde woorden. De leesmoelijkheden zijn allemaal aan bod gekomen in het technisch leesmateriaal van Actief Leren Lezen voor groep 5. Omdat de lessen in deze module aansluiten op de module technisch lezen van groep 5, is het de bedoeling dat alle leesmoelijkheden uit onze module in groep 5 zijn behandeld. Als dit niet het geval is, worden eerst de lessen van groep 5 afgemaakt.

De leesmethode voor groep 6 bestaat, op basis van recente inzichten en met oog op de vernieuwde kerndoelen, uit de volgende onderdelen:

- Wekelijks twee begrijpend leeslessen van circa 60 minuten per les (waarvan een kwartier gereserveerd is voor vrij lezen).
- Wekelijks een technisch leesles met teksten die thematisch aansluiten van circa 45 minuten per les.
- Wekelijks circa 30 minuten voorleestijd (vrij te verdelen over de week).
- Wekelijks circa 30 minuten voor een taaldenkgesprek over het thema en de teksten (vrij te verdelen over de week).
- Extra werkboekopdrachten om meer uitdaging te kunnen bieden aan sterke lezers.
- Extra schrijfopdrachten bij het onderdeel technisch lezen om de lees- en schrijfvaardigheid te integreren, in lijn met de nieuwe kerndoelen.
- Extra leestips en leesbevorderende tips rondom moderne en klassieke jeugdliteratuur in de klas, om de rol van de leerkracht als leesbevorderaar te versterken.

Planning

Wekelijks:

- 120 minuten begrijpend lezen
- 45 minuten technisch lezen
- 30 minuten voorlezen
- < 30 minuten taaldenkgesprekken

De lessen

In ons lesmateriaal in groep 3, 4 en 5 wordt gewerkt met een lessencyclus van nieuwe leesmoelijkheden en herhalingslessen. Deze aanpak wordt in groep 6 losgelaten. De leerlingen hebben alle voorkomende leesmoelijkheden inmiddels aangeboden gekregen. Het technisch leesonderwijs in groep 6 is daarom altijd herhalend. De moeilijkheden worden door elkaar aangeboden en er wordt niet langer nadruk gelegd op één specifieke moeilijkheid per les. Bij de lessen zitten wel woordblokken om voorafgaand aan het lezen te oefenen met woorden die voorkomen in de tekst.

De teksten

De teksten van TL6 bestaan uit verhalen, informatieve teksten, interviews, betogen, instructieteksten, gedichten en meer. In de tekst worden meerdere leesmoelijkheden geoefend. Ze worden aangeboden in een betekenisvolle context. De teksten sluiten aan bij de belevingswereld van de leerlingen van groep 6. Naast het automatiseren van de moeilijkheden wordt er ook geoefend met het lezen in lastige en lange zinsconstructies, met vloeiend lezen en met het vinden van de juiste intonatie.

De woordblokken

Bij elke les zijn woordblokken opgenomen met leesmoelijkheden uit die les, inclusief bijbehorende lidwoorden. De woordblokken zijn een extra ondersteuning voor leerlingen om moeilijkheden in te oefenen.

- Vertel dat de woorden in de gele blokken later terug zullen komen in de tekst die bij de les hoort.
- Lees met de groep de woorden in de gele blokken door middel van voordoen, nadoen, zelf doen.
- Het is de bedoeling dat de woorden als geheel worden gelezen. Dat mag langzaam gaan, als het maar wel vloeiend is.
- Vertel kort de betekenis van de woorden die de leerlingen niet kennen.

Materialen

Bij technisch lezen groep 6 maak je gebruik van de volgende materialen.

Voor elke leerling

Teksten technisch lezen in het lesboek.

Voor de leerkracht

Handleiding technisch lezen groep 6.

De planning

Van de lessen technisch lezen kun je er één per week geven. Hieronder valt ook een kwartier voor vrij lezen. Afhankelijk van het rooster en de concentratie van de groep kan dit over één of twee lesmomenten worden verdeeld. Leerlingen die snel klaar zijn, kunnen de lestijd vullen met het maken van de creatieve schrijfpdracht die bij de tekst zit of met extra vrij lezen.

Schrijfpdracht

Niet alle leerlingen hebben in groep 6 nog evenveel behoefte aan methodisch technisch leesonderwijs. Om leerlingen die al vloeiend en op niveau lezen een betekenisvollere leerervaring te geven, combineren we het technisch lezen voor het eerst met een schrijfpdracht. Door schrijven en lezen integraal aan te bieden, versterken de leerlingen hogere orde denkvaardigheden. Soms laat de schrijfpdracht de leerling ook speels werken aan hun digitale vaardigheden.

De schrijftaak is te vinden in de handleiding. Het is niet verplicht om de schrijfpdracht aan te bieden. Je kunt deze naar eigen inzicht delen met de hele klas of met een groepje leerlingen tijdens het differentiatiemoment.

Er zijn twee lesonderdelen:

INSTRUCTIELES

- Aanbieden van de lestekst
- Lezen van de gele woordblokken
- Het lezen en bespreken van de tekst

DIFFERENTIATIELES

- Het moment voor differentiatie (pre-teaching, het maken van de bijbehorende schrijfpdracht en/of vrij lezen)
- Vrij lezen
- Afronden en evalueren

Begrijpen wat je leest, leidt tot meer leesplezier, en ook tot meer succes in de verdere schoolcarrière. Tekstbegrip is dus altijd belangrijk. Vraag daarom bij de lessen technisch lezen, maar ook bij alle andere vakken, voortdurend na of de leerlingen wel begrijpen wat ze lezen. Alle energie die je hierin steekt krijg je dubbel en dwars uitbetaald.

Lees gezamenlijk de woorden in de gele woordblokken door middel van voor, koor, zelf. Het is de bedoeling dat de woorden als geheel worden gelezen.

Les 9 Te paard!

situatie	intenties	malaise
de situatie	de intenties	de malaise
claimde	geshockeerd	audiëntie
hij claimde	wij zijn geshockeerd	de audiëntie
populair	tweeëntwintig	spectaculair
beëindigd	militairen	miniatuur
het is beëindigd	de militairen	de miniatuur

Les 9 Te paard!

27 De stemmen zeiden steeds hetzelfde: 'Het land moet bevrijd worden van de Engelsen!' Op een dag hoorde Jeanne een nog specifiekere boodschap: 'Ga naar Karel VII en zeg hem dat hij zich tot koning van Frankrijk moet laten kronen, want alleen zo kunnen de Fransen de oorlog winnen.'

32 **Op audiëntie bij Karel VII**

33 Jeanne leende van een bevriende graaf een paard en een zwaard. Ze knipte haar lange haar af en trok jongenskleren aan, want meisjes mochten in die tijd niet in het leger vechten. Zo trok ze naar de plaats waar Karel VII verbleef.

37 Karel wilde Jeanne eerst niet ontvangen. Wat moest zo'n jong meisje van hem? En kon hij haar wel vertrouwen? Was ze niet stiekem aan het spioneren voor de Engelsen?

40 Hij vroeg een bisschop uit de buurt om met haar praten. Pas toen die hem vertelde dat Jeanne een goed christen was en dat haar intenties oprecht waren, wilde hij haar ontvangen. En dus mocht Jeanne op audiëntie komen bij Karel VII. Na een uitvoerig gesprek werd besloten dat eerst de stad Reims veroverd moest worden, voordat Karel VII koning van Frankrijk kon worden. Dat was namelijk de stad waar de koningen werden gekroond.

47 **De strijd begint!**

48 Jeanne kreeg van Karel soldaten mee en trok naar Orléans, een stad die op de grens lag van het gebied dat door Engeland was veroverd. Steeds meer Fransen geloofden dat Jeanne door God gestuurd was om Frankrijk te bevrijden en ze was heel populair bij de Franse militairen. Die vochten als leeuwen en het lukte hun om Orléans te bevrijden.

Les 9 Te paard!

1 **Jeanne d'Arc**

2 Dit is het verhaal van

3 Jeanne d'Arc (spreek uit:

4 *Sjan Dark*), een meisje van

5 zeventien jaar dat het

6 Franse leger aanvoerde

7 tijdens de Honderdjarige

8 Oorlog. Om te begrijpen

9 wat er precies gebeurde,

10 moet je de situatie kennen

11 en iets weten over de tijd.

12 **Oorlog**

13 Het was het jaar 1429 en

14 voor Frankrijk een jaar

15 vol malaise, narigheid dus. Het

16 land vocht, onderbroken door meerdere periodes van vrede, al 92

17 jaar tegen Engeland. Karel VII was de Franse kroonprins, dat wil

18 zeggen dat hij koning zou worden, maar nog niet was gekroond.

19 Ondertussen claimde de Engelse Hendrik V ook de Franse troon, en

20 dus vochten Franse en Engelse legers om de macht.

21 **De speciale gaven van Jeanne d'Arc**

22 In een klein Frans dorpje woonde Jeanne d'Arc. Haar ouders waren

23 boer en ze hielp vaak mee op het land. Jeanne was zeer gelovig, ze

24 ging vaak naar de kerk. Er was iets speciaals aan haar: ze hoorde

25 dikwijls stemmen in haar hoofd. Ze dacht dat een engel tot haar

26 sprak, en soms geloofde ze dat ze God hoorde.

Miniatuur van Jeanne d'Arc.

Les 9 Te paard!

54 Daarna trokken ze naar Reims, en enkele weken later was ook die

55 stad door de Fransen bevrijd.

56 Karel VII werd daar tot koning gekroond in bijzijn van Jeanne. Het

57 was gelukt!

58 **Een bitter einde**

59 Tot nu toe ging het allemaal voorspoedig. Maar daarna ging

60 het bergafwaarts... Jeanne trok naar Parijs, maar verloor van de

61 Engelsen. Bij een volgend gevecht werd ze gevangengenomen.

62 Ze hoopte dat Karel VII haar zou bevrijden, maar die liet niets

63 van zich horen! Ze was geshockeerd en ondernam toen zelf maar

64 een spectaculaire ontsnappingspoging, maar die mislukte. De

65 gevangenisbewakers, echte slechteriken, roken geld en verkochten

66 Jeanne aan de Engelsen voor 10.000 pond. Na veel ondervragingen

67 en een lang rechtsproces werd Jeanne veroordeeld voor onder

68 andere het dragen van mannenkleren. Op negentienjarige leeftijd

69 stierf zij op de brandstapel.

70 Tweeëntwintig jaar later werd de Honderdjarige Oorlog beëindigd.

71 De Fransen wonnen en iedereen was het over één ding eens:

72 zonder Jeanne was dat nooit gelukt! Dat maakte het des te

73 verschrikkelijker hoe ze aan haar einde was gekomen.

Bespreek de tekst kort na. Wat voor soort tekst is dit? Waar herken je dit aan?

Stel na het lezen van de tekst een of meerdere vragen om te zien of de tekst begrepen is. Beantwoord door middel van modellen samen met de leerlingen de vragen. Zie hiervoor de vragen die bij de Instructie per les zijn opgenomen.

Les 10

Te paard!

populair	enthousiast	charmant
grinniken wij grinniken	tweeën wij tweeën	romance de romance
edele	onnozele	asociaal
race ik race	team het team	fans de fans

1

Doel van de les

Het automatiseren van technische leesmoelijkheden op het niveau van groep 6. Het oefenen met vloeiend en correct lezen.

2

Tekstsoort en tekstvorm

De tekst bij deze les is een verhaal.

Les 10

Te paard!

- Het paard van ridder Roel**
- Kijk die edele ridder daar nou eens staan
- Hij is klaar om de vijand te verslaan
- Op zijn harnas ligt een prachtige glans
- En in zijn hand heeft hij een houten lans
- Zijn fans beginnen enthousiast te juichen
- Ridder Roel probeert stijfjes te buigen
- Vooral naar Adelheid van Dussen
- Haar zou Roel wel willen kussen
- Zo charmant, die jonkvrouwe
- Ik denk dat hij met haar wil trouwen!
- Roel beweegt zich wel enigszins raar
- Want zijn harnas is echt loodzwaar
- Ik weet wat het weegt: een heleboel
- Want ik ben het paard van ridder Roel
- Ik moet niet alleen dat harnas tillen
- Maar ook ridder Roel met zijn bolle billen
- Ridder Roel klimt op een trap
- En met een zucht zet ik me schrap
- 'Roel! Roel! Roel!' juicht men in koor
- Maar als hij opstapt, zak ik bijna door...
- Het toernooi gaat nu weldra beginnen
- Iedereen hoopt dat de beste zal winnen
- In de verte hoor ik een paard hard hinniken
- Het klinkt alsof hij staat te grinniken
- Dat is die knol van ridder Ysoreit
- Die asociaal over het zandpad rijdt

Les 10

Te paard!

- Tegen hen maken we weinig kans
- Want Roel is niet handig met zijn lans
- Roel duwt zijn hakken in mijn zij
- Hé lapzwans, dat doet pijn bij mij!
- Gooi ik hem dan af in die struiken daar?
- Maar nee, dat lukt niet,
- zijn ridderpak is veel te zwaar...
- We staan aan het begin van de baan
- In de verte komt Ysoreit al aan
- Nu zal blijken wie de sterkste is
- Ik race op hem af, maar Roel prikt mis
- Zo gaat het door, de lansen kraken
- Maar ik begin uitgeput te raken
- Nu is het genoeg, besluit ik dan
- En ik bedenk een superslim plan
- Daar komt dat paardje weer voorbij
- Baf! Ik duw hem hard opzij
- Ysoreit verliest zijn evenwicht
- En hij valt languit op zijn gezicht
- Hoor de fans juichen, ze vinden het mooi
- Want ik won dus het riddertoernooi!
- Eindelijk is ridder Roel afgestegen
- Nu kan ik me weer normaal bewegen
- Roel lacht en zwaait, hij doet populair
- Maar hé, vandaag ben ik toch de ster?!
- Kijk daar eens, daar komt Adelheid
- Die Roel direct de adem afsnijdt

Les 10

Te paard!

- Ze zegt: 'Dat paard van jou is echt subliem!'
- Roel knikt. 'Wij tweeën zijn een heel goed team.'
- 'Och ja, je paard is zeker goed.'
- Roel heeft een onnozele grijns op zijn snoet
- Hij wil vast vanavond met haar dansen
- Want hij hoopt nog steeds op een romance
- Maar dan zegt Adelheid: 'Hallo, kampioen!'
- En geeft mij op mijn neus een dikke zoen

3

Leerlingen die moeite hebben met een bepaalde leesmoelijkheid of met correct en vloeiend lezen, oefenen aan de instructietafel. Je kunt nog eens samen de tekst lezen door middel van voor, koor, zelf doen of door samen hardop te lezen.

Leerlingen die klaar zijn met het lezen van de tekst, mogen de bijbehorende schrijfpdracht maken of verder gaan met vrij lezen. De schrijfpdracht is niet verplicht.

Flexibele boekenkist

Bij de methode Actief Leren Lezen voor groep 6 hoort een flexibele boekenkist. De leerkracht kan via een online pagina kiezen uit verschillende leesboeken op verschillende leesniveaus en over allerlei verschillende onderwerpen. Een deel van de voorgestelde boeken sluit thematisch aan bij het lesmateriaal in de modules voor groep 6. Actief Leren Lezen heeft een voorselectie gemaakt van geschikte, rijke leesboeken voor lezers op verschillende niveaus. Via een bestelportaal zijn al deze titels te vinden, ingedeeld op leesniveau. Actief Leren Lezen heeft de boeken op basis van taalgebruik en inhoud ingedeeld als gemakkelijk, gemiddeld of uitdagend. In de Boekenkist is een gevarieerde selectie boeken opgenomen, waardoor in principe alle leerlingen boeken kunnen kiezen die aansluiten op hun leesniveau en bij hun interessegebieden.

Het is mogelijk om de selectie aan te passen op basis van bijvoorbeeld:

- Het gemiddelde leesniveau op de school of in de klas.
- De doelgroep van de Boekenkist, bijvoorbeeld in het geval van een combinatieklas.
- De schoolbrede thema's, klassenthema's of het zaakvakcurriculum in de klas.

De module Boekenkist bevat ook mondelinge verwerkingsopdrachten om het leesplezier en leesbegrip te bevorderen. Verdere uitleg over de mondelinge werkwijze is terug te vinden onder het kopje Boekenpraat expert.

Het doel van werken met de Boekenkist is om leerlingen te motiveren om te lezen, hen succeservaringen te laten behalen en plezier te laten hebben. De verwerkingsopdrachten en Boekenpraat expert zijn bedoeld als een aanvulling op het lezen.

Vrij lezen

Lezers die met plezier leren lezen, blijven later meer lezen en worden zo steeds sterkere lezers. Hoe beter het gaat, hoe leuker lezen namelijk wordt. Het is daarom belangrijk om elke dag tijd uit te trekken waarin leerlingen vrij lezen. Hiernaast blijkt dat het nabespreken en dieper nadenken over teksten bevorderend kan werken voor de leesmotivatie en leesvaardigheid. Actief Leren Lezen biedt de Boekenkist aan om vrije leesactiviteiten in de klas leuk, toegankelijk en stimulerend te maken voor leerlingen. Zo kan elke leerling boeken lezen die aansluiten bij het leesniveau en de eigen interesses. Dat zorgt voor een rijke leeservaring. De thematische aansluiting op de onderwerpen die tijdens de leeslessen besproken worden, zorgen er eveneens voor dat de leerlingen kunnen lezen vanuit een startpunt van voorkennis, waardoor begrip en plezier versterkt worden.

Inhoud

De module Boekenkist groep 6 van Actief Leren Lezen bevat:

- Een zelf samen te stellen boekenpakket met leesboeken op verschillende leesniveaus.
- Een kist met vakken om de boeken overzichtelijk op te bergen.
- Kaartspel Boekenpraat expert (twee maal).
- Algemene schriftelijke verwerkingsopdrachten (zie ons online portaal).
- Leesportfolio voor leerlingen, waarop zij zelf kunnen bijhouden wat ze hebben gelezen.